

Boże Ciało - tradycje i wierzenia

Data publikacji: 11.06.2020 8:00

Boże ciało tym razem przypada na 11 czerwca, jest to święto kościelne, którego pełna nazwa brzmi: Uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa. Jakie obrzędy ludowe wiążą się z tą datą? Dlaczego data święta jest ruchoma?

fot. arc.ox.pl

Uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa zawsze przypadają w czwartek, jednak dokładna data jest uzależniona od daty świąt Wielkanocnych (te z kolei są dostosowane do faz księżyca, gdyż mają związek ze świętem Paschy, które przypada w pierwszą wiosenną pełnię księżyca). Dokładnie Boże Ciało wypada w 11 dzień po Niedzieli Zesłania Ducha Świętego, czyli po Popularnych Zielonych Świątkach.

Jakie obrzędy ludowe wiążą się z Bożym Ciałem? Jest ich wiele, a wszystko za sprawą wielowiekowej tradycji tego święta, którego początki sięgają jeszcze czasów, gdy do Polski chrystianizacja nie dotarła – **Boże Ciało jest świętem wybitnie kościelnym, uroczystość ta związana jest z letnim przesileniem dnia i nocy, a świadczą o tym dawne zwyczaje i obrzędy, które mają swoje korzenie w tradycji prasłowiańskiej. Według starodawnej tradycji od tego dnia wolno się było kapać w rzekach i stawach, bez ryzyka poniesienia uszczerbku na zdrowiu** – wyjaśnia Czesław Stuchlik, miłośnik historii i folkloru z Pogwizdowa. Dodaje, że te wierzenia mają swoje odzwierciedlenia w ludowych przysłowiach, na przykład „Na Boże Ciało buch do wody, śmiało”.

Te tradycje jednak były kultywowane na wszystkich ziemiach słowiańskich, czy jednak na Śląsku Cieszyńskim wykształciły się obrzędy, praktykowane tylko przez lokalną społeczność? - **Dawniej na całym Śląsku Cieszyńskim istniał zwyczaj święcenia w czasie niesporów małych wianuszków uplecionych przez kobiety z różnych polnych i ogrodowych kwiatów i ziół. Wianuszki te zawieszano u drzwi wejściowych do domu, pod okapem dachu, a także w komorze, oborze i stodole. Tak wisiały przez cały rok. Miały one chronić od uderzenia pioruna, a używano ich też do okadzania w chorobie ludzi i zwierząt łącznie z palmą wielkanocną** – odpowiada Stuchlik. Wianki składały się z roślin takich jak: rozchodnik, macierzanka, mięta, bez czarna, liście poziomki, czy koniczyna czerwona. Wywar lub napar z przygotowany z roślin, użytych w wiankach był stosowany później przy leczeniu różnych dolegliwości. Robiono z nich okłady, a w przypadku małych dzieci dodawano je również do kąpeli.

Aktualnie tradycja święcenia wianków odeszła w zapomnienie, jednak wciąż widać pewne pozostałości, chociaż w nieco zmienionej formie - **We współczesnych czasach, po procesji, wiele osób ułamuje gałązki z brzoźek, lub lip, które były dekoracją ołtarzy i w podobny sposób przechowuje je do następnego roku** – wyjaśnia Stuchlik.